Lietas Nr. C36077016
Lietas arhīva Nr. C-0158-17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Talsos 2017.gada 6.februārī

Talsu rajona tiesa

tiesnese I.Valbaka,

ar tiesas sēžu sekretāri S.Tīfentāli,

piedaloties prasītāja pārstāvim advokātam Ģirtam Ozoliņam, atbildētājai /pers. A/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. A/ par uzturlīdzekļu piedziņu un uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu.

Tiesa

konstatēja:

/pers. B/s (turpmāk – prasītājs) 2016.gada 5.septembrī cēlis tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētāju) par uzturlīdzekļu piedziņu 111 EUR mēnesī bērna /pers. D/ labā, norādot, ka dēls, kurš dzimis 2009.gada 21.martā, dzīvo kopā ar viņu no divu gadu vecuma. Ar atbildētāju kopā nedzīvo. 2016.gada 18.jūlijā ar atbildētāju vienojies par saskarsmes tiesību realizēšanas kārtību un atbildētāja atsaukusi uzturlīdzekļu piedziņu, iesniedzot iesniegumu zvērinātam tiesu izpildītājam. No 2014.gada atbildētāja maksā par dēla uzturēšanos bērnudārzā. Bērna ikdienas aprūpē un uzturēšanā atbildētāja nepiedalās. Prasība pamatota uz Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu, 2013.gada 15.janvāra MK noteikumiem Nr.37, 2016.gada 24.novembra MK noteikumiem Nr.656, Civilprocesa likuma 1.pantu, 28.panta otro daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu. Prasītājs norādījis, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē, un lūdz piedzīt no atbildētājas 111 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 30 % no MK noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai, uzturlīdzekļu piedziņu nosakot nekavējoties no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz katra tekošā mēneša 15.datumam, kā arī lūdz tiesu atcelt 2010.gada 12.janvāra Talsu rajona tiesas spriedumu lietā Nr.C36069109. (skatīt lietas lapas no 4/5)

2016.gada 7.septembrī atbildētājai nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa, nosakot termiņu – 15 dienas no nosūtīšanas – paskaidrojuma iesniegšanai tiesā. (skatīt lietas 12.lapu)

2016.gada 3.oktobrī tiesā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst, ka gatavo prasību pie advokātes par dzīvesvietas noteikšanu bērnam, ka nepiekrīt, ka bērns dzīvo pie tēva, ka pati var un grib rūpēties par savu bērnu. Bērna tēvs ir patvaļīgi noteicis dzīvesvietu pie sevis un nekāda saskarsme nav iespējama. Atbildētāja vēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē. (skatīt lietas lapas no 15/16)

2017.gada 10.janvārī tiesā saņemti prasības precizējumi, ka prasības pieteikumā izvirzīts nepareizi formulēts prasījums par Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra sprieduma Nr.C36069109 par uzturlīdzekļu piedziņu n o /pers. B/ par labu atbildētājai /pers. A/ dēla uzturam atcelšanu. 27.07.2016. /pers. A/ lūgusi tiesu izpildītāju pārtraukt sprieduma Nr.C36069109 izpildi daļā par piedziņu savā labā, jo puses 18.07.2016. noslēgušas vienošanos par saskarsmes tiesību realizēšanu mātei ar dēlu. No tās saprotams, ka dēla dzīves vieta ir tēva dzīves vietā. Minētās vienošanās sekas bija sprieduma izpildes pārtraukšana pēc 12.01.10. Talsu rajona tiesas sprieduma izdotā izpildu raksta. Sprieduma C36069109 izpildi veic un izpildu lietu ved zvērināta tiesu izpildītāja Dace Cgojeva. Tā kā bērns atrodas tēva aizgādībā, uzturlīdzekļu piedziņa par labu bērna mātei /pers. A/ pārtraucama ar tiesas spriedumu. Prasība pamatota uz Civillikuma 179.pantu, MK noteikumiem Nr.3 7 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam". Precizējuma pamatojums – uzturlīdzekļi tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr. SKC-556), piedzenami no 2016.gada 5.septembra, kad tiesā celta prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, jo ar prasības celšanas brīdi saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsācis savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju. Tā kā kopš laika, kad pasludināts Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra spriedums civillietā Nr.C36069109 par uzturlīdzekļu piedziņu par labu /pers. A/ no /pers. B/ dēla uzturam, ir mainījušies apstākļi, t.i., nepilngadīgais bērns vairs nedzīvo pie mātes /pers. A/, bet dzīvo pie viņa, tad nav pamats turpināt uzturlīdzekļu piedziņu par labu /pers. A/, pie kuras bērns nedzīvo, jo tas ir pretēji nepilngadīgā bērna interesēm. Atzīstams, ka uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšana par labu /pers. A/ pēc 2010.gada 12.janvāra sprieduma civillietā Nr.C36069109 nosakāma no 2016.gada 5.septembra, t.i., no prasības iesniegšanas dienas tiesā, kad atbildētājs uzsācis savu garantēto civilo tiesību aizsardzību tiesā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 7.punktu ir nosakāma sprieduma nekavējoša izpilde prasības daļā par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu par labu /pers. A/ pēc Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra sprieduma civillietā Nr.C36069109 un ir pamats atsaukt izpildu rakstu, kas izdots, pamatojoties uz Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra Nr.C36069109, sākot ar 2016.gada 5.septembri, pēc tā pilnīgas izpildes. Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai. Prasītājs lūdz sprieduma nekavējošu izpildi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos, ja prasītājs no tiesas izdevumu samaksas bijis atbrīvots. Šī jautājuma izlemšana atstāta pēc tiesas ieskata. Tiek prasīta ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu no atbildētājas saskaņā ar CPL 44.panta nosacījumiem un pierādījumu par izdevumu samaksu. Prasības summa konkrētajā gadījumā saskaņā ar CPL 35.panta pirmās daļas trešo punktu ir EUR 114 x 12=1368. Par prasījumu valsts nodeva maksājama EUR 205,20. (CPL 34.p.pirmās daļas l.a apakšpunkts). Šādu summu prasītājs nevar samaksāt. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos (CPL 43.panta ceturtā daļa). Prasītāja mantiskais stāvoklis ir sekojošs – nepieder nekustamie īpašumi, automašīnas; ieņēmumus EUR 400 veido gadījuma darbi meža

izstrādē; apgādībā atrodas dēls /pers. D/; izdevumi ir par dzīvokļa īri un komunālajiem maksājumiem EUR 90 mēnesī, TV un internetu EUR 22 (rēķinu paziņo ar sms telefonā); pārtikas iegādei tērējamie līdzekļi pašam un dēlam. Prasītājs saņēmis uzturlīdzekļus no /pers. A/, sākot ar 25.10.16., EUR 25 par oktobri un EUR 111 par novembri. Par decembri vēl nav saņēmis. Lūdz prasījuma otro punktu izteikt sekojoši: 1) atbrīvot prasītāju no valsts nodevas samaksas par prasījumu par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu saskaņā ar Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra spriedumu civillietā Nr.C36069109; 2) pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ bērna /pers. D/, p.k. personas kods, uzturam par labu /pers. A/ pēc Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra sprieduma civillietā Nr.C36069109, sākot ar 2016.gada 5.septembri. Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu par labu /pers. A/ pēc Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra sprieduma civillietā Nr.C36069109 izpildāms nekavējoties; atsaukt izpildu rakstu, kas izsniegts, pamatojoties uz Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra spriedumu civillietā Nr.C36069109, ar 2016.gada 5.septembri, pēc sprieduma izpildes. Pirmais prasījums paliek nemainīgs – piedzīt, sākot ar 2016.gada 5.septembri, no /pers. A/ par labu /pers. B/ uzturlīdzekļus 2009.gada 21.martā dzimušā /pers. D/ uzturam ik mēnesi 114 EUR, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai, kas iemaksājami PNS norēķinu kontā /numurs/ (pagaidu piedziņas lēmumā kļūdains). Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties. (skatīt lietas lapas no 57/58)

Ar tiesneses 2017.gada 11.janvāra lēmumu precizējumi pieņemti un pievienoti lietai; prasītājs atbrīvots no valsts nodevas samaksas par prasījumu par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu; mainīts procesa veids, tiesvedība tiek turpināta prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem. (skatīt lietas 59.lapā)

2017.gada 18.janvārī tiesā saņemts atbildētājas paskaidrojums par prasības precizējumiem, kurā norādīts, ka apgalvojums, ka 2016.gada decembrī uzturlīdzekļus nav saņēmis, nav patiess, jo vienojušies, ka viņa var samaksāt 20 *euro* decembrī un pārējo summu janvārī. Par janvāri čeks ir iesniegts Talsu rajona tiesā. (skatīt lietas 63.lapā)

Ar tiesas 2016.gada 25.oktobra lēmumu par pagaidu uzturlīdzekļu noteikšanu bērnam no atbildētājas piedzīti par labu prasītājam uzturlīdzekļi MK noteikumos paredzētajā minimālajā apmērā, līdz laikam, kad tiks pieņemts cits nolēmums šajā lietā. (skatīt lietas lapas no 27/28)

2016.gada 25.oktobra tiesas sēdē prasītāja lūdza atlikt lietas izskatīšanu, lai dotu iespēju labprātīgi vienoties par uzturlīdzekļu samaksu. (skatīt tiesas sēdes protokolu lietas no 24/25)

2016.gada 28.novembrī tiesā saņemts atbildētājas iesniegums, kurā viņa lūdz lietu, kas nolikta š.g.12.decembrī, izskatīt bez viņas klātbūtnes, jo viņa šajā datumā strādā. (skatīt lietas 30.lapā)

2016.gada 9.decembrī tiesā saņemts atbildētājas iesniegums, kurā viņa lūdz pievienot lietas materiāliem čeku kopijas par samaksātajiem uzturlīdzekļiem, ko lūdz ņemt vērā, izspriežot lietu. Norādīts, ka vēlas maksāt uzturlīdzekļus labprātīgi atbildētāja kontā, neiesaistot tiesu izpildītājus, lūdz ņemt vērā, ka viņas alga pēc nodokļu nomaksas ir 250 EUR un ka viņas apgādībā ir vēl viens nepilngadīgs bērns, ka 100 EUR mēnesī viņai iznāk maksāt par autobusu, lai nokļūtu uz darbu un atpakaļ. Tiesu izpildītāja amata atlīdzību nespēj samaksāt. Pirmo algu saņēmusi 9.11.2016. (skatīt lietas 31.lapā)

Prasītāja pārstāvis tiesas sēdē prasību tās precizētajā redakcijā uzturēja saskaņā ar tajā norādītajiem apstākļiem un likumu normām un paskaidroja, ka bērns joprojām dzīvo pie viņa, tiesā ir arī lieta par saskarsmes tiesībām ar bērnu. Atbildētāja šobrīd maksā uzturlīdzekļus labprātīgi. Lūdz ar tiesas spriedumu noteikt, ka uzturlīdzekļu piedziņa pēc 2010.gada 12.janvāra sprieduma pārtraucama un atsaukt izpildu rakstu, kas izdots, pamatojoties uz minēto spriedumu, pēc tā pilnīgas izpildes. Lūdz piedzīt no atbildētājas tiesāšanās izdevumus.

Atbildētāja tiesas sēdē prasību pēc būtības atzina, bet izteica iebildumus, ka vēlas maksāt uzturlīdzekļus labprātīgi un šobrīd to dara, tādēļ ir iebildumi pret to, ka uzturlīdzekļu piedziņā tikusi iesaistīta tiesu izpildītāja. Paskaidroja, ka bērns šobrīd dzīvo pie prasītāja, bet tas ir pret viņas gribu. Tiesā ir arī otra lieta par saskarsmes tiesībām. Viņai bāriņtiesā pateica, ka nevar prasīt bērna dzīvesvietu pie sevis. Uzskata, ka bāriņtiesas locekle ir ieinteresēta, ka no viņas atbildētāja labā tiek piespriesti uzturlīdzekļi, jo atbildētājs no viņas īrē dzīvokli. Nespēj samaksāt tiesas izdevumus, jo viņas ienākumi ir mazi, saņem darba algu, no kuras jāuztur ne tikai dēls, bet arī otrs bērns. Līdzekļus jātērē, lai nokļūtu uz darbu Rīgā un atpakaļ, īpašumus ir atdāvinājusi, vēl tiek kārtotas zemesgrāmatas.

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, atzīst, ka prasība ir pamatota un ir apmierināma daļēji šādu apsvērumu dēļ:

2009.gada 21.martā dzimis /pers. D/. Bērna vecāki ir puses šajā lietā. Šie fakti pierādīti ar lietai pievienoto bērna dzimšanas apliecību. (skatīt lietas 6.lapā)

Ar lietai pievienoto Talsu novada pašvaldības izziņu pierādīts, ka prasītājam un pušu kopīgajam bērnam ir viena deklarētā dzīvesvieta /adrese A/ (skatīt lietas 7.lapā). Atbildētājai ir cita dzīves vieta.

Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa noteic, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Lietai pievienots Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra spriedums civillietā Nr.C36069109, ar kuru no prasītāja par labu atbildētājai piespriesti uzturlīdzekļi 2009.gada 21.martā dzimušā dēla /pers. D/ uzturam ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai, bet no 7 gadu līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, sākot no 2009.gada 5.novembra līdz bērna pilngadības sasniegšanai. Spriedums nav pārsūdzēts un ir spēkā. No atzīmes uz minētā sprieduma redzams, ka spriedums stājies likumīgā spēkā 2010.gada 9.februārī. (skatīt lietas 8.lapā)

Lietai pievienots atbildētājas 2016.gada 18.jūlija Iesniegums Kurzemes apgabaltiesas zvērinātam tiesu izpildītājam par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu. (skatīt lietas 9.lapā)

Lietai pievienota pušu 2016.gada 18.jūlija Vienošanās par saskarsmes tiesību realizēšanas kārtību ar māti, no kuras satura netieši secināms, ka vecāki ir vienojušies, ka bērns dzīvo pie prasītāja un ka atbildētāja realizē saskarsmes tiesības ar dēlu. (skatīt lietas 10.lapā)

Ar lietai pievienoto Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas 2016.gada 27.jūlija lēmumu Nr.1-8/28202-5461 pierādīts, ka no 2016.gada 1.jūlija izbeigta uzturlīdzekļu izmaksa iesniedzējai /pers. A/. (skatīt lietas 11.lapā)

Atbildētāja neapstrīdēja faktu, ka šobrīd prasītājs kopā ar bērnu dzīvo no viņas atsevišķi, ka bērns dzīvo pie prasītāja, bet rakstveida paskaidrojumos norādīja, ka nepiekrīt, ka dēls dzīvo pie tēva un sakarā ar to gatavo prasību par dzīvesvietas noteikšanu bērnam.

Civilprocesa likuma 203.panta piektā daļa noteic, ka spriedumam, kas stājies likumīgā spēkā, ir likuma spēks, tas ir obligāts un izpildāms visā valsts teritorijā, un to var atcelt tikai likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā.

No prasības pieteikuma un lietā esošajiem pierādījumiem secināms, ka pēc Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra sprieduma spēkā stāšanās brīža ir mainījušies apstākļi, un bērns vismaz no 2016.gada 18.jūlija dzīvo pie sava tēva – atbildētāja.

Līdz ar to no prasības celšanas dienas – 2016.gada 5.septembra nav pamats prasītājam turpināt dot uzturlīdzekļus atbildētājai dēla /pers. D/ uzturam, jo bērna uzturu šobrīd nodrošina prasītājs.

Tiesa uzskata, ka saskaņā ar Civilprocesa 205.panta pirmās daļas 7.punkta noteikumiem ir pamats, sākot ar 2016.gada 5.septembri pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu no prasītāja par labu atbildētājai bērna /pers. D/ uzturam pēc Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra sprieduma civillietā Nr.C36069109 un atsaukt izpildu rakstu, kas izsniegts, pamatojoties uz Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra spriedumu civillietā Nr.C36069109,

sākot ar 2016.gada 5.septembri, pēc sprieduma izpildes.

Pārbaudot Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamās ziņas, tiesa konstatē, ka prasītāja 2016.gada 25.oktobrī Talsu rajona tiesā iesniegusi prasības pieteikumu pret atbildētāju par saskarsmes tiesību un dzīvesvietas noteikšanu un ar tiesas 2016.gada 28.novembra lēmumu apmierināts prasītājas pieteikums par pagaidu kārtību saskarsmes tiesību izmantošanai, nosakot prasītājai uz laiku līdz sprieduma taisīšanai lietā par saskarsmes tiesību kārtības noteikšanu saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību ar dēlu /pers. D/.

Tiesa uzskata, ka apstāklis, ka tiesā ir celta prasītājas prasība pret atbildētāju par saskarsmes tiesību un dzīvesvietas noteikšanu, nav šķērslis šīs prasības izskatīšanai un nolēmuma taisīšanai lietā, jo, mainoties apstākļiem, katra puse ir tiesīga iesniegt jaunu prasību vispārējā kārtībā, kā tas noteikts Civilprocesa 203.panta ceturtajā daļā.

Civillikuma 179.pants noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā noteikts, ka bērna uzturēšana ietver sevī ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot viņu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Arī 1989.gada 20.novembra Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta 2.punkts noteic, ka galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu gulstas uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnu.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteikts, ka katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Katra vecāka pienākums ir nodrošināt uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2016.gada 1.janvāra ir 370 *euro* un minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas ir 111 *euro*.

Saskaņā ar 2016.gada 25.oktobra Ministru kabineta Noteikumiem Nr.683 no 2017.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 380 *euro*. Līdz ar to no 2017.gada 1.janvāra un arī pašreiz minimālo uzturlīdzekļu apmērs bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai no 2017.gada 1.janvāra ir 114 *euro* mēnesī.

Ņemot vērā Civillikuma 179.pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīda par to, ka šobrīd atbildētājas pienākums ir maksāt prasītājam uzturlīdzekļus bērna uzturam.

Tā kā prasītājs vēlas, lai no atbildētājas tiktu piedzīti uzturlīdzekļi valstī noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, tad tiesai nav nepieciešams izvērtēt pušu mantisko stāvokli, jo tas nevar ietekmēt spriedumu.

Likumdevējs noteicis minimālo uzturlīdzekļu apjomu, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam, tāpēc tiesa atzīst, ka atbildētājai neatkarīgi no viņas spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir jāpiedalās bērna uzturēšanā.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas judikatūru prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr. SKC-556*).

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka sākot ar 2016.gada 5.septembri, atbilstoši iepriekš minēto Ministru kabineta noteikumu normām atbildētājas pienākums ir dot uzturlīdzekļus nepilngadīgā dēla uzturam ik mēnesi – 111 *euro* līdz 2016.gada 31.decembrim un ar 2017.gada 1.janvāri – 114 *euro* apmērā, bet ne mazāk kā 30% apmērā no mēneša minimālās darba algas, līdz apstākļu maiņai vai dēla pilngadībai, un no atbildētājas par labu prasītājam piespriežami uzturlīdzekļi norādītajā apmērā. Piespriestajā uzturlīdzekļu summā ieskaitāmi atbildētājas pēc 2016.gada 5.septembra jau samaksātie uzturlīdzekļi.

Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai.

Tādēļ, ievērojot prasītāja lūgumu un norādīto likuma normu, nosakāma sprieduma nekavējoša izpilde daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Minētā panta pirmās daļas 7.punktā noteikts, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums lietā, kurās sevišķu apstākļu dēļ sprieduma izpildīšanas novilcināšana var radīt ievērojamus zaudējumus piedzinējam vai pati piedziņa var kļūt neiespējama.

Tiesa uzskata, ka, ievērojot, ka prasītājs nav pietiekami motivējis savu lūgumu sprieduma nekavējošai izpildei daļā par prasījumu pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu pēc 2010.gada 21.jūnija tiesas sprieduma, nav norādījis, kādi ir konkrētie sevišķie apstākļi, kuru dēļ būtu pamats atzīt, ka sprieduma izpildīšanas novilcināšana varētu radīt viņam zaudējumus vai ka piedziņa varētu kļūt neiespējama, šis prasītāja lūgums ir noraidāms.

Tiesa uzskata, ka, tā kā ar Talsu rajona tiesas 2016.gada 25.oktobra lēmumu tika izlemts jautājums par pagaidu uzturlīdzekļu noteikšanu, šis lēmums ir atceļams un izpildu raksts, kas izsniegts, pamatojoties uz šo lēmumu, atsaucams ar 2017.gada 6.februāri.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar šo likuma normu atbildētājs atbrīvots no valsts nodevas samaksas par uzturlīdzekļu prasījumu.

Ar tiesneses 2017.gada 11.janvāra lēmumu prasītājs atbrīvots no valsts nodevas samaksas par prasījumu par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturtās daļas noteikumiem tiesa var atbrīvot pilnīgi vai daļēji fizisko personu no tiesas izdevumu samaksas, ievērojot tās mantisko stāvokli.

Ar tiesneses 2017.gada 11.janvāra lēmumu prasītājs atbrīvots no valsts nodevas samaksas par prasījumu par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu.

Atbildētāja tiesas sēdē paskaidroja, ka sliktā mantiskā stāvokļa dēļ viņa nespēj samaksāt tiesas izdevumus valsts ienākumos.

Lietai pievienoti pierādījumi, kas apstiprina atbildētājas mantisko stāvokli: atbildētājas darba līgums, ar kuru atbildētāja pieņemta darbā par bufetnieci Rīgā, P.Stradiņa slimnīcā, ar darba laiku vidēji 38 stundas nedēļā ar atalgojumu 2,230 EUR par stundu, pirms nodokļu nomaksas, no 2016.gada 4.novembra un darba grafiki (skatīt lietas lapas no 47/49); VSAA 10.01.2017 izziņa par atbildētājai izmaksātajām ģimenes valsts pabalsta summām no 10.2016. līdz 01.2017., kopā 204,84 EUR (skatīt lietas 52.lapā); VSAA 10.01.2017 izziņa par atbildētājai izmaksātajām ģimenes valsts pabalsta summām no 11.2016. līdz 12.2016., kopā 136,56 EUR (skatīt lietas 51.lapā); VSAA 10.01.2017 izziņa par atbildētājas – apdrošinātās personas iemaksām 2016.gada oktobrī un novembrī, kopā par gadu 375,55 EUR (skatīt lietas 53.lapā); 10.01.2017. bankas izziņa par atbildētājas konta informāciju no 01.10.2016.-10.01.2017. par darba algas izmaksu par 2016.gada novembri 258,81 EUR un par 2016.gada decembri 290,28 EUR apmērā (skatīt lietas 54.lapā); pašvaldības izziņa, ka pie atbildētājas deklarēta arī nepilngadīgā meita /pers. K/, personas kods /personas kods/ (skatīt lietas 55.lapā); sabiedriskā transporta biļetes, kas apstiprina, ka atbildētājai ir ievērojamas izmaksas, lai nokļūtu uz darbu Rīgā un atpakaļ uz Talsiem (skatīt lietas lapas no 44/46); maksājumu dokumenti, ka atbildētāja labprātīgi prasītājam pārskaitījusi uzturlīdzekļus – 2016.gada 9.decembrī 111 EUR par novembri, 2016.gada 2.novembrī – 25 EUR, 2017.gada 10.janvārī – 91 EUR par decembri, 2017.gada 30.janvārī 50 EUR par janvāri (skatīt lietas 32., 33., 56., 66.lapā); tiesas izpildītājas 2016.gada 1.novembra un 2016.gada 6.decembra paziņojumi atbildētājai par pienākumu izpildīt tiesas nolēmumu par summu 78,98 EUR un 206,34 EUR samaksu (skatīt lietas lapas no 34/35); atbildētāja paraksts, ka viņam 31.decembrī prasītāja iedevusi 20 EUR un ka 90 EUR iedos janvārī (skatīt lietas 64.lapā), 2016.gada 22.decembra maksājuma uzdevums, no kura redzams, ka atbildētāja pārskaitījusi tiesu izpildītājai 50 EUR (skatīt lietas 65.lapā); 2016.gada 22.decembra nekustamā īpašuma pirkuma līgums, ar kuru atbildētāja pārdod savam dēlam /pers. L/ nekustamo īpašumu, kas atrodas /adrese/ par 8644 EUR. (skatīt lietas 67.lapā)

Tiesa uzskata, ka ievērojot, ka lietā esošie pierādījumi, darba līgums un jo īpaši – nekustamā īpašuma pirkuma līgums, no kuru satura secināms, ka atbildētāja gūst regulārus ienākumus darba samaksas veidā, ka atbildētāja 2016.gada 22.decembrī par pārdoto nekustamo īpašumu ir saņēmusi ievērojamus naudas līdzekļus – 8644 EUR apmērā, ir pamats atzīt, ka atbildētājas mantiskais stāvoklis ļauj viņai samaksāt tiesas izdevumus par uzturlīdzekļu prasījumu.

Tiesa uzskata, ka ievērojot minētās Civilprocesa likuma normas, no atbildētājas valsts ienākumos piedzenami tiesas izdevumi: valsts nodeva 203,40 EUR (aprēķins saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) un 35.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem: [mēnesī piedzenamā uzturlīdzekļu summa mēnesī 111 EUR x 4 kalendāra mēneši 2016.gadā] + [mēnesī piedzenamā uzturlīdzekļu summa mēnesī 114 EUR x 8 kalendāra mēneši 2017.gadā]=1356 EUR x 15 procenti) un ar lietas izskatīšanu saistītie tiesas izdevumi 13,90 EUR par tiesas dokumentu nosūtīšanu saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu par labu Tiesu administrācijai. (skatīt lietas 2.lapā)

Maksājumu dokumentus, kas apstiprina tiesas izdevumu labprātīgu samaksu valsts ienākumos, atbildētājai nekavējoties jāiesniedz Talsu rajona tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmo daļu ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 *euro*, ir atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas; saskaņā ar šī panta otro daļu ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums apmierināts pilnīgi vai daļēji(..).

Ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra. (panta ceturtā daļa)

Prasītājs par uzturlīdzekļu prasības sastādīšanu samaksājis advokātam 150 EUR (skatīt kvīti lietas 68.lapā), līdz ar to, ievērojot, ka prasība pēc būtības apmierināta, no atbildētājas prasītāja labā piedzenami izdevumi advokāta palīdzības samaksai 150 EUR apmērā, jo advokātam samaksātā summa nepārsniedz likumā paredzētos 406,80 EUR (aprēķins: prasības summa 1356 EUR x 30 %).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, taisot spriedumu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa uzskata, ka atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma daļā par tiesāšanās (tiesas izdevumu un ar lietas vešanu saistīto izdevumu) piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42., 44., 97., 187.panta otro daļu, 193., 205.panta pirmās daļas 1. un 7.punkta noteikumiem

tiesa

nosprieda:

Apmierināt prasību daļēji.

Pārtraukt ar 2016.gada 5.septembri uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, dēla /pers. D/a, personas kods personas kods, uzturam pēc Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra sprieduma civillietā Nr.C36069109.

Atsaukt ar 2016.gada 5.septembri izpildu rakstu, kas izsniegts, pamatojoties uz Talsu rajona tiesas 2010.gada 12.janvāra spriedumu civillietā Nr.C36069109, pēc sprieduma izpildes.

Piedzīt, sākot ar 2016.gada 5.septembri, no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 2009.gada 21.martā dzimušā dēla /pers. D/a, personas kods /personas kods/, uzturam 111 EUR (vienu simtu vienpadsmit *euro*) līdz 2016.gada 31.decembrim un 114 EUR (vienu simtu četrpadsmit *euro*) no 2017.gada 1.janvāra, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās ikmēneša darba algas ik mēnesi, līdz bērna pilngadības sasniegšanai vai līdz apstākļu maiņai, kas iemaksājami prasītājam PNS norēķinu kontā /numurs/.

Piespriestajā uzturlīdzekļu summā ieskaitīt atbildētājas pēc 2016.gada 5.septembra jau samaksātos uzturlīdzekļus.

Atcelt ar 2017.gada 6.februāri Talsu rajona tiesas 2016.gada 25.oktobra lēmumu par uzturlīdzekļu pagaidu piedziņu šajā lietā un uz tā pamata izdoto izpildu rakstu.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņas pārtraukšanu pēc izpildu raksta, kas izdots, pamatojoties uz 2016.gada 25.oktobra lēmumu par uzturlīdzekļu pagaidu piedziņu, izpildāms nekavējoties.

Noraidīt lūgumu par sprieduma nekavējošu izpildi daļā par prasījumu pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu pēc 2010.gada 21.jūnija tiesas sprieduma.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 203,40 EUR (divus simtus trīs *euro* un 40 centus), kas iemaksājama valsts kasē, reģistrācijas Nr.90000050138, kontā LV55TREL1060190911200.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu Tiesu administrācijai ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas izdevumus 13,90 EUR (trīspadsmit *euro* un 90 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijai, NMR 90001672316, kontā LV51TREL2190458019000.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt atbildētājai termiņu sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Talsu rajona

tiesā.

Tiesnese Ilze Valbaka